

TEATR NARODOWY

MARTYNA MAJOK

Amerykańska dramatopisarka polskiego pochodzenia, scenarzystka i wykładowczyni akademicka, laureatka nagrody Pulitzera w dziedzinie dramatu (2018).

Urodziła się w Bytomiu w 1985 roku. Jej matka wyemigrowała do Stanów Zjednoczonych. Martyna dołączyła do niej i młodszej przyrodniej siostry. Dorastała w Kearny – wielokulturowej robotniczej dzielnicy miasta Newark, w stanie New Jersey, w środowisku ubogich imigrantów z różnych stron świata.

Licencjat z literatury angielskiej zrobiła na Uniwersytecie w Chicago (2007). Studia magisterskie i podyplomowe ukończyła na wydziałach dramatopisarstwa prestiżowych uczelni: Yale School of Drama (2012) i Juilliard School (2017). W trakcie studiów licencjackich otrzymała kilka grantów oraz wsparcie z The Merage Foundation for the American Dream Fellowship, przyznającej stypendia wybitnie uzdolnionym studentom-imigrantom, co umożliwiło jej z pewnym zabezpieczeniem finansowym ukończyć studia magisterskie na Yale.

Jej próby dramaturgiczne, jednoaktówki i pierwsze sztuki dotyczyły środowisk ubogich imigrantów, podejmowały tematy przemocy domowej; były wysoko oceniane przez recenzentów, zauważane i nagradzane: *Mouse in a Jar* (wystawiona w Chicago i Denver), *the friendship of her thighs* (nagrodzona Jane Chambers Student Feminist Playwriting Prize, przedstawiona w Centrum Dramaturgii i Reżyserii w Moskwie i w Kennedy Center), *Petty Harbour* (finalistka 2012 Princess Grace Award for Playwriting), *reWilding* (wystawiona przez Yale Cabaret i Satori Group).

Martyna Majok zwykle pracuje jeszcze nad ostatecznym tekstem dramatów w czasie ich pierwszych scenicznych realizacji, dlatego dopiero drugie lub trzecie wystawienia są traktowane jako prapremiery.

Ironbound, pierwsza pełnospektaklowa sztuka została zrealizowana przez Steppenwolf Theatre Company w Chicago latem 2014 roku. Inspirowana była historią matki Martyny, doświadczeniami jej ciężkiego życia na emigracji, walki o swoje miejsce w świecie. W 2014 roku sztuka znalazła się w pierwszej dziesiątce dramatów na liście Kilroys'a, została także włączona do Women's Project – programu promującego dramatopisarki, które w swojej twórczości stawiają kobiety w centrum zainteresowania.

Prapremiera światowa *Ironbound* odbyła się 9 września 2015 w Round House Theatre (Bethesda, MD) w obszarze metropolitalnym Waszyngtonu, w ramach festiwalu teatralnego „Głosy Kobiet”. Nazwana przez „The Washington Post” „nokautem”, otrzymała owacje na stojąco. W pierwszych miesiącach następnego roku zaplanowano nowojorską premierę w teatrze Rattlestick Playwrights (off-Broadway) w koprodukcji z Women's Project (16 marca 2016).

Jednoaktówkę *John, who's here from Cambridge* dramatopisarka rozwinęła w pełnospektaklowy dramat z dodatkowymi postaciami, zatytułowany *Koszt życia (Cost of Living, 2016)*. Ukazała w nim relacje dwóch par: bezrobotnego kierowcy ciężarówki z jego sparaliżowaną po wypadku żoną oraz chorego na porażenie mózgowe, bogatego studenta i jego opiekunki. Prapremiera odbyła się 29 czerwca 2016 roku w czasie Williamstown Theatre Festival w Williamstown, MA. W Nowym Jorku sztukę zagrano w 2017 roku w Manhattan Theatre Club (off-Broadway).

Za *Koszt życia* Martyna Majok otrzymała w 2018 roku nagrodę Pulitzera w dziedzinie dramatu. W tym samym czasie głośno było także o najnowszej premierze Majok – trzygodzinnym przedstawieniu dramatu *Queens*, z wyjątknie żeńską obsadą, w LCT3 (Claire Tow Theater) w nowojorskim Lincoln Center (5 marca 2018). Bohaterkami dramatu są dwa pokolenia imigrantek z różnych krajów, z których każda – na przestrzeni siedemnastu lat – w pewnym momencie swojego życia mieszkała w tej samej suterenie w nowojorskiej dzielnicy Queens.

W sezonie 2018/2019 Martyna Majok pracowała nad nową sztuką *Sanctuary City* w Sundance Theatre Lab w Maroku. Premiera dramatu zaplanowana jest na luty 2020 roku w New York Theatre Workshop.

Obecnie autorka przygotowuje scenariusz serialu dla HBO. Na zamówienie The Public Theater od kilku lat pracuje także nad musicaliem o współczesnych losach rodzin pracowników elektrowni atomowej w Czarnobylu, wysiedlonych po wybuchu reaktora z pobliskiego miasteczka Prypeć.

Granty, stypendia i pobyty rezydencyjne w teatrach umożliwiły jej pracę nad dramataми. Wśród nich najbardziej prestiżowe to: 2015–2016 the Playwrights of New York (PoNY) Award; The New York Theatre Workshop's 2050 Fellowship; The Howard Stein Scholarship for Playwriting; a Puffin Foundation grant; The Vineyard Arts Project w Public Theater; Ground Floor w Berkeley Rep; Ragdale i Fuller Road.

Otrzymała wiele nagród przeznaczonych dla najbardziej obiecujących nowych dramaturgów i wyróżniających najwybitniejsze utwory dramaturgii najnowszej: The Lucille Lortel Award for Outstanding New Play; Champions of Change Award from the NYC Mayor's Office; Francesca Primus Prize; dwie nagrody Jane Chambers Playwriting Awards; Jean Kennedy Smith Playwriting Award; David Calicchio Emerging American Playwright Prize; The National New Play Network's Smith Prize for Political Playwriting; Helen Merrill Emerging Playwright Award; Charles MacArthur Award for Outstanding Original New Play or Musical w ramach Helen Hayes Awards' 2016; the inaugural Women's Invitational Prize na Ashland New Play Festival; The Global Age Project Prize; The Dramatists Guild's Lanford Wilson Prize; The Lilly Awards' Stacey Mindich Prize.

W styczniu 2018 jako pierwsza kobieta otrzymała nagrodę Greenfield w kategorii dramatu; wcześniej w ten sposób wyróżnionych zostało tylko trzech amerykańskich pisarzy. Nagroda finansowa ma jej umożliwić dwuletnią pracę nad kolejną sztuką (do wiosny 2020 roku).

Martyna Majok jest absolwentką Ensemble Studio Theatre's Youngblood, 2014–2016 Women's Project Lab oraz Ars Nova's Uncharted. Należy do grona głównych autorów wspieranych przez Playwrights Center. Jest członkinią The Dramatists Guild, The Writers Guild of America East oraz New York Theatre Workshop's Usual Suspects.

Nauczała na wydziałach dramaturgii w Williams College, Wesleyan University, SUNY Purchase College oraz w ramach projektów edukacyjnych w Primary Stages ESPA, NJRep. Wcześniej pełniła funkcję asystentki Pauli Vogel (laureatka Pulitzera za *How I Learned to Drive*, 1998) w czasie jej zajęć w Yale School of Drama.

Sztuki *Ironbound* i *Koszt życia* miały swoje realizacje w wielu teatrach w Stanach Zjednoczonych, a także w Kanadzie, Australii, Nowej Zelandii, Izraelu, na Cyprze i w Rumunii.

W Wielkiej Brytanii pierwszą wystawioną sztuką był *Koszt życia* – brytyjska prapremiera odbyła się 31 stycznia 2019 roku w Hampstead Theatre w Londynie.

Mężem Martyny Majok jest aktor polskiego pochodzenia – Josiah Bania, który w kilku produkcjach teatralnych *Ironbound* grał rolę Maksa. Mieszkają w Nowym Jorku, na Manhattanie.

Biogram opracowała: **Małgorzata Szum**